



SANAYİCİ 2026'YA TEMKİNLİ AMA İYİMSER GİRİYOR

Yeniden yapılanma ve dayanıklılık yılı

İş dünyası gelecek yıla ilişkin beklenti ve öngörülerini anlatmaya devam ediyor. Reel sektör temsilcileri 2026 yılını 'hızlı bir toparlanma yılı' değil, maliyet kontrolü ve verimlilik odaklı bir 'yeniden yapılanma ve dayanıklılık yılı' olacağı görüşünde.



Hayati ARIGAN
İSTANBUL
hayati.arigan@dunya.com

Sanayici, 2026 yılına temkinli bir iyimserlikle başlıyor. Bu yıl ihracat pazarlarını korumak için çalışan Türk sanayicisi, artan üretim maliyetlerinin yanında, yüksek faiz, daralan talep, eriyen kârlılık ve finansmana erişim sorunlarıyla boğuştuğunu anlatarak, gelecek yıl özellikle Merkez Bankası'nın faiz indirimlerinin piyasa faizlerine yansımaları, uzun vade-

li krediye ulaşmayı ve teşvikler cephesinde yeni destekler almayı bekliyor. DÜNYA'ya görüş bildiren bazı sanayiciler, sektörlerinin uluslararası rekabette elinin rahatlatılması gerektiğini anlatırken, bazı sanayiciler de sektörel dönüşüm ihtiyaçlarına işaret etti. 2025 yılında yüksek oranlı daralma yaşayan sektörler açısından 2026'nın ana gündeminde nakit akış sorunları var. Uluslararası ticaretteki değişimler ve ülkelerin korumacılık yaklaşımlarına dikkat çeken sanayiciler, yeni koşulların getireceği değişim ve dönüşümün kaçınılmaz olduğuna değindi. **s08-09**



Anadolu'nun önde gelen ticaret ve sanayi odalarının 2026 öngörülerini dünkü DÜNYA Gazetesi'nde yer almıştı.

SANAYİCİNİN BEKLENTİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- 1** Yüksek faiz cenderesinden kurtulmak için faizlerin kademeli olarak düşürülmesi
- 2** Özellikle kamu bankaları aracılığıyla kısa vadeli nakit çözümleri yerine, yatırım ve üretim süreçlerini destekleyecek

- düşük faizli, uzun vadeli kredi imkanları
- 3** Yerli ham maddeye erişim önceliği ve yerli tedarik zincirinin güçlendirilmesi
- 4** Verimlilik ve teknoloji (yapay zeka) odaklı üretim

- 5** Dürüst ve şeffaf diyalog ortamı
- 6** Nitelikli iş gücü için koruma ve eğitim
- 7** Sektörel destek ve kamu regülasyonları
- 8** İhracatta rekabet gücünün yeniden kazanılması

- 9** Maliyet kontrolü ve tasarruf odaklılığı
- 10** Müteahhitlik firmaları gibi alanların yurt dışı projelerinde 'ana tedarikçi' olarak daha etkin yer almasının sağlanması



SANAYİCİ 2026'YA 'TEMKİNLİ İYİMSERLİK' İLE GİRİYOR

Dayanıklılık ve yapılanma yılı

Hayati İRİGAN
hayati.iritan@duygu.com

Artan üretim maliyetlerinin yanında, yüksek faiz, daralan talep, eriyen kârlılık ve finansmana erişim sorunlarıyla 2025'i geride bırakan Türkiye sanayisi, 2026'ya temkinli ama umutlu bakıyor. Boyadan inşaat malzemelerine, altınyumdan gemi inşa sanayine kadar reel sektörün temsilcileri, İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) Meclis kürsüsünde sektörlerinin sorunlarını ve beklentilerini anlattılar. Sektör değerlendirmelerine göre sanayi, kısa vadede maliyet kontrolü, verimlilik ve ayakta kalma mücadelesi verirken, orta vadede faizlerin gerilemesi, uzun vadeli kredi, yasal reformlar, nitelikli iş gücü ve ihracatta rekabet gücünün yeniden kazanılması beklentisiyle yola devam etmeyi hedefliyor. Sanayiciler, 2026'nın hızlı bir toparlanma değil, dayanıklılık ve yeniden yapılanma yılı olacağı görüşünde birleşiyor. Sektör temsilcileri, özellikle faizlerde düşüş, uzun vadeli kredi ve kamu desteklerinin acilen devreye alınması gerektiği görüşünde birleşiyor.

Umut var ama gerçekleri konuşmalıyız
PLASFED Başkanı ve **İSO Plastik Hammaddeleri Sanayi Komitesi üyesi Ömer Karadeniz**, 2025'in üretim ve sanayi açısından kolay bir yıl olmadığını söyleyerek, 2026'ya dair beklentilerin ise temkinli ama umutlu olduğunu dile getirdi. Yeni yıla girerken umut vurgusu yapan Karadeniz, "Umut var ama gerçekleri konuşmadan ilerleyemeyiz" dedi. Karadeniz, 2026'nın her zaman olduğu gibi sanayi için bir umut yılı olarak görüldüğünü ifade ederek, ancak mevcut ekonomik tabloya gerçekçi bir bakışla yaklaşılması gerektiğini vurguladı.

"Sanayi bugün nerede olduğunu bilmek zorunda"
Konuşmasında sanayicilerin sorumluluğuna dikkat çeken Karadeniz, **İSO** Meclisi'nin temsil gücüne işaret ederek şunları söyledi: "Bizler bu ülkenin sanayicileriyiz. En önemli görevimiz şu: Bugün neredeyiz? Bu soruyu her ortamda sormak ve cevabını net şekilde ortaya koymak zorundayız. Bizi buraya götüren 22 binin üzerindeki üyemizin her birinin sesi olmakla yükümlüydük." Karadeniz, **İSO**'nun Türkiye sanayisi açısından ayrıcalıklı ve güçlü bir konumda olduğunu vurgulayarak, "İstanbul **Sanayi Odası**'nın yeri bambaşkadır. Buradaki her üye, gerektiğinde doğruları söyleme sorumluluğunu taşır" dedi.

"Sorunları kamu otoritesine net anlatmalıyız"
2025 boyunca üretim ve sanayi tarafında sorun yaşanmadığını belirten Karadeniz, özellikle sanayinin sıkıntılarını doğru zamanda ve doğru dile kamu otoritesine aktarmanın önemine dikkat çekerek, şunları söyledi: "Bugün üretim yapan, sanayiyile

Yüksek faiz ve finansman kısılcığında 2025'i geride bırakan Türk sanayicisi, 2026 yılına iyimser başlamak istiyor. Reel sektör temsilcileri, yeni yılın bir 'hızlı bir toparlanma' değil, maliyet kontrolü ve verimlilik odaklı bir 'yeniden yapılanma ve dayanıklılık yılı' olacağı görüşünde birleşiyor.

uğraşan ve 'dertsizim' diyen kimse olduğunu düşünmüyorum. Bizim görevimiz, gerektiği noktada, gerektiği şekilde sorunlarımızı kamuya anlatmak." Karadeniz, bu yaklaşımın bir çatışma değil, sanayinin sürdürülebilirliği için gerekli bir diyalog olduğunu da sözlerine ekledi.

Destek gelmezse boyada çok firma kapanacak
Boya Sanayitçileri Derneği (BOSAD) Başkanı ve İSO Boya, Reçine ve Kimya Sanayi Komitesi üyesi Kenan Baytaş, boy sektörünün 2025'i ciddi bir daralmayla kapattığını belirterek, 2026'ya ilişkin karamsar bir tablo çizdi. BOSAD'ın yaklaşık 400 boy fabrikasını temsil ettiği hatırlatan Baytaş, sektörde yüzde 25-30 arasında bir küçülme yaşandığını söyledi. Baytaş, yüksek faiz oranları ve kamu desteklerinin yetersizliği nedeniyle sanayinin nefes alamaz hale geldiğini vurgulayarak, "2026'da bir şey beklemeyin. Bu faizlerle, bu kredi koşullarıyla sanayinin ayakta kalması mümkün değil" dedi.

"Devlet sanayiyi desteklemese bu çark dönmaz"
Krediyi erişimde yaşanan sorunlara dikkat çeken Baytaş, kamu bankaları ile özel bankalar arasındaki faiz farkının kabul edilemez seviyelere ulaştığını belirtti. Son yaşadığı bir örneği paylaşan Baytaş, kamu bankalarının sanayiye destek olmakla yükümlü olduğunu söyleyerek, "Devlet sanayiyi desteklemese bu sanayi nasıl ayakta kalacak?" ifadelerini kullandı.

"Sektörde tehlike çanları çalıyor"
Sektördeki tabloyu "tehlike çanları çalıyor" sözleriyle özetleyen Baytaş, önümüzdeki dönemde ciddi iflas ve kapanmalar yaşanabileceğini dile getirdi. Baytaş, "Boya sektöründe çok büyük bir bataklık oluşuyor. Çok sayıda firma kapanacak. Bunu net söylüyorum. Birçok sektör başkanyla görüşüyorum. Ortak kanaat şu: Bu koşullar 2026'nın üçüncü çeyreğine kadar devam ederse, ancak sermayesi çok güçlü olan firmalar ayakta kalabilir" dedi. Baytaş'a göre 2025, boy ve kimya sektörü açısından kayıp bir yıl olarak geride kalırken, mevcut finansman politikalarında değişiklik olmazsa 2026'nın da toparlanma yılı olmaması zor görünüyor.

Yapı malzemeleri 2025'te yeni normalle tanıştı
İstanbul **Sanayi Odası**



(İSO) Meclis Üyesi ve Yapı Malzemeleri Sektörü temsilcisi Sedar Urfahlar, metalden yapı malzemeleri üreten sanayicilerin 2025'i ciddi finansman ve nakit akışı sorunlarıyla geçirdiğini belirtti. Urfahlar, "Bu yaşadıklarımız geçici bir kriz değil, Türkiye'nin yeni normali. Buna alışmak ve buna göre üretmek zorundayız" dedi. 2025'in tüm sanayiciler için benzer sıkıntılarla geçtiğini ifade eden Urfahlar, küresel belirsizliklerin büyük ölçekli projeleri yavaşlattığını söyledi. Urfahlar, "Dünya genelinde çok değişkenli bir ortam var. Bu nedenle büyük projeler beklemeye alındı. Nakit akışı ve finansmana erişim, bu yıl sanayinin en temel sorunu oldu" dedi. Türkiye'de yaşanan sıkıntıların artık konjonktürel değil, yapısal olduğuna dikkat çeken Urfahlar, sanayinin bu koşullara göre kendini yeniden konumlandırması gerektiğini vurguladı.

Verimlilik ve yapıyapı zekâ odaklı üretim
Artan maliyetler karşısın-

darekabet gücünün korunmasının yolunun verimlilikten geçtiğini belirten Urfahlar, kendi firmalarında uyguladıkları dönüşümü şöyle anlattı: "Uzun yıllardır verimliliğe odaklanıyoruz. 2025'te bunu daha da ileri taşıdık. Tüm süreçlerimizi gözden geçirerek yapıyapı zekâ ile hammadde kullanımını nasıl azaltabileceğimize baktık. Aksi halde bu maliyetlerle dünyayı rekabet etmek mümkün değil."

İhracat rakamları sahada aynı değil
İhracatın düşmediğine yönelik genel algıya da değinen Urfahlar, sahada tabloya dikkat çekti: "İhracat düşmüyor deniyor ama bizim ihracatımız ciddi şekilde azaldı. Düşmeyenler varsa, çoğu firma pazar kaybetmemek adına zararına ya da kafa kafaya ihracat yapıyor. Yıllarca emek vererek oluşturulan pazarları kaybetmemek için fedakarlık yapıyor." Urfahlar'a göre, yapı malzemeleri sektörünün en büyük avantajı, dünya çapında güçlü Türk müteahhitlik firmaları. ENR'nin her

ylı yayımlandığı 'Dünyanın En Büyük 250 Uluslararası Mütteahhidi' listesine dikkat çeken Urfalılar, şunları söyledi: "Bu listede Türkiye 42 firma ile dünyada ikinci sırada. Bu bizim için çok önemli bir güç. En büyük umudumuz, Türk mütteahhillerinin dünyada üstlendiği projelerden yapı malzemeleri sektörünün ciddi pay alacak olması."

"Umutsuzluğa kapılmayın" mesajı

Sektör paydaşlarına çağrıda bulunan Urfalılar, zor dönemin doğru stratejilerle aşılabileceğini vurguladı. Urfalılar, şöyle devam etti: "Bu dönemde umutsuzluğa kapılmadan maliyetleri geri çekerek ayakta kalmak gerekiyor. Önümüzdeki dönemde Türk firmalarının yurt dışı projelerine için malzemeleri üreticileri için önemli fırsatlar yaratacak. 2025'i 'uyum yılı' olarak tanımlayan Serdar Urfalı, yapı malzemeleri sektörünün verimlilik, teknoloji ve ihracat odaklı bir dönüşümle yoluna devam edeceğini belirtti.

İnşaat rekor satış büyümesi var, karlılık yok
İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclis Üyesi ve İnşaat Amaçlı Ürünler Sanayi Komitesi Üyesi Adem Genç, 2025 yılı değerlendirirken inşaat sektöründeki büyüme ile karlılık arasındaki kopukluğu dikkat çekti. İnşaatın büyüme rakamlarıyla öne çıkan sektörlerden biri olmasına rağmen sanayicinin memnun olmadığını belirtti. Genç, "Kâr marjı diye bir şey kalmadı" dedi. Genç, inşaat sektörünün yüksek sermaye gerektiren bir alan olduğuna vurgu yaparak, finansmana erişimden yoksun sınırların sektörü baskıladığını ifade etti.

"Sermaye yetmiyor, krediyi erişim zor"

2025 boyunca krediyi ulaşmanın giderek zorlaştığını dile getiren Genç, büyüme rakamlarının sahada ki tabloyu yansıtmadığını söyledi. Genç, "Sermaye gerektiren bir işin temsilcileriyiz. Sermaye artık yeterli olmuyor. Krediyi zor. Buna rağmen büyüme verileri açıklanıyor ama bu büyümenin karlılığa yansıdığını söylemek mümkün değil" dedi.

Konut satışında rekor, fiyatta gerileme

Genç'in dikkat çektiği en önemli başlıklardan biri ise konut satışlarına ilişkin istatistikler oldu. Satış adetlerinde rekorlar kırılmasına rağmen fiyatların yükselmemesinin sektör açısından soru işaretleri yarattığını belirten Genç, "Konut satış bakımından rekorlar kırılıyor. Normalde böyle bir ortamda fiyatların yükselmesi gerekir. Ama tam tersine reel fiyatlar düşüyor. Sahada kimse konut alamıyor. Bu çelişkili tablo mutlaka detaylı şekilde ele alınmalı" diye konuştu.

"İkinci yarıda hareketlilik bekliyoruz"

2025'i zorluklarla geride bırakan inşaat sektörünün 2026'ya daha umutlu baktığını ifade eden Genç, özellikle yılın ikinci yarısından sonra bir canlanma beklenildiğini söyledi. Genç şöyle devam etti: "Önümüzdeki yıl, özellikle ikinci yarısından sonra sektörde ciddi bir hareketlilik bekliyoruz. Bu hareketliliğin sadece inşaatı değil, inşaatı üretim yapan sanayi kollarını da olumlu etkilemesini umut ediyoruz." İnşaat amaçlı ürünler sanayii açısından 2025'in zorlu geçtiğini vurgulayan Adem Genç, "Sektör temsilcileri, 2026'da finansmana erişimin kolaylaşması ve talebin canlanmasıyla daha dengeli bir büyüme bekli-

yor" diye konuştu.

Gemi inşa sanayii 2025'i direnerek kapattı

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclis Üyesi İlhan Bayrak, deniz, hava ve demiryolu ana ve yan sanayii adına yaptığı 2025 değerlendirmesinde, gemi inşa sektörünün hem üretimde küresel başarılar elde ettiğini hem de ciddi yapısal sorunlarla mücadele ettiğini söyledi. Bayrak, "Zor bir yılı geride bıraktık ama 2026 sonrasına kötümser bakmıyorum" dedi. Gemi inşasında en kritik girdirin demir olduğunu vurgulayan Bayrak, Türkiye'nin kaliteli çelik üretmesine rağmen sektörün bu kaynaktan yeterince faydalanmadığını belirtti. Bayrak, "Bizim ana ham madde demir. Çin'den demir alıyoruz. Oysa Ereğli'de çok kaliteli demir üretiliyor. Fiyat ve erişim koşulları nedeniyle kendi ülkemizde ürettiğimiz demir kullanamıyoruz. Ürettiğimiz demirin bir kısmı yurt dışına gidiyor, biz ise ithalata yöneliyoruz" dedi. Budurum maliyetleri artırdığını ve rekabet gücünü zayıflattığını ifade eden Bayrak, yerli tedarik gücünü artırması gerektiğine dikkat çekti.

Türkiye gemi inşaada dünyanın ilk 5'inde

Bayrak, Türkiye'nin gemi inşa alanında dünya çapında önemli bir konumda olduğunu vurgulayarak, sektörün uluslararası başarısına şöyle dikkat çekti: "Üç tarafı denizlerle çevrili bir ülkemiz ve gemi yapımında dünyada ilk beş içerisindeyiz. Çok kaliteli gemi üretiliyor. 40 bin deadweight tonluk ticari gemilerden savaş gemilerine kadar geniş bir yelpazede üretim yapıyoruz." Çin'in 2025'e kadar siparişlerinin dolu olduğunu hatırlatan Bayrak, bu nedenle küresel pazarda Türkiye'nin önüne önemli fırsatlar çıktığını söyledi.

Savunma sanayii gemi projeleri gurur kaynağı

Türkiye'nin askeri gemi ve savunma sanayii projelerinde geldiği noktaya da değinen Bayrak, önümüzdeki dönemde yeni projelerin gündeme geleceğini ifade etti. Savag gemilerin, uçak gemilerin de ürettiklerini ifade eden Bayrak, nitelikli iş gücüne dikkat çekti. Sektörün en önemli sorunlarından birinin yetiştirilmesinin insan kaynağı olduğunu vurgulayan Bayrak, nitelikli personelin yurt dışına yönelmesinin maliyetleri artırdığını belirterek şunları dedi: "Çok ciddi eğitim gerektiren bir sektör. Yetiştirdiğimiz insanları yurt dışına transfer ediyorlar. Biz de kaybetmemek için yüksek ücretler ödüyoruz. Bu da maliyetleri artırıyor, rekabet gücümüzü zayıflıyor."

Üretimde %50 yerlilik yakalandı

Gemi inşa sanayinde yerli üretim oranının önemli ölçüde arttığını ifade eden Bayrak, birçok yan sanayi ürününün artık Türkiye'de üretildiğini söyledi. Civatardan birçok ekipmanına kadar yüzde 40-50 oranında yerli üretilmesi yakalandığını anlatan Bayrak, "Ancak motor ve bazı kritik sistemlerde hala dışa bağımlıyız" dedi.

Oyunu değiştirdi, artık isimli bilişim için yapıyoruz

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclis Üyesi ve Alüminyum Ürünleri Sanayii Temsilcisi Aynur Ayyar, 2025 yılını değerlendirirken sanayinin yeni bir döneme girdiğini belirtti. "Oyunun kuralı değişti. Bildiğimiz şeyler artık bildiğimiz şekilde yapıyoruz" dedi. Ayyar, mevcut ekonomik koşulların sanayiciyi yalnızca maliyet değil, zihniyet ve organizas-

Sanayicinin mevcut durum tespiti

- 1 Sermaye ve nakit akışı yetersizliği, finansmana erişim engeli
- 2 Kârız büyüme ve satış paradoksu, zararına iş yapma dönemi başladı
- 3 İhracatta pazar koruma fedakarlığı
- 4 Kredi için 'makyaflı bilanço' zorunluluğu
- 5 Yerli üreticinin, ham madde ve ara malında yüzde 80'lere varan ithal ürün baskısı altında ezilmesi
- 6 Kamu ve özel bankalar arasındaki faizlerde uygulama farkları
- 7 Ham maddeye erişim sorunu
- 8 Nitelikli insan kaynağı kaybı
- 9 Finansal 'mimlenme' ve sektörel ayrımcılık iddiası
- 10 Yeni 'normale uyum zorunluluğu

Beklenti ve çözüm önerileri

- 1 Yüksek faiz cenderesinden kurtulmak için faizlerin kademeli olarak düşürülmesi
- 2 Özellikle kamu bankaları aracılığıyla kısvadeli nakit çözümleri yerine, yatırımlar ve üretim süreçlerini destekleyecek düşük faizli, uzun vadeli kredi imkânları
- 3 Yerli ham maddeye erişim önceliği ve yerli tedarik zincirinin güçlendirilmesi
- 4 Verimlilik ve teknoloji (yapay zeka) odaklı üretim
- 5 Dürüst ve şeffaf diyalog ortamı
- 6 Nitelikli iş gücü için koruma ve eğitim
- 7 Sektörel destek ve kamu regülasyonları
- 8 İhracatta rekabet gücünün yeniden kazanılması
- 9 Maliyet kontrolü ve tasarruf odaklılık
- 10 Mütteahhittik firmaların gibi alanların yurt dışı projelerinde 'ana tedarikçi' olarak daha etkin yer almasının sağlanması

yon değişimine zorladığını vurguladı.

Tasarruf ve derin uzmanlık dönemi

2025'in sanayiciler açısından tasarruf odaklı projelerin zorunlu hale geldiği bir yıl olduğunu belirten Ayyar, bu sürecin aynı zamanda yeni yetkinlikler kazanılabileceğini ifade etti. Ayyar, "Hepimizin tasarruf kaynaklı projeler üretmek zorunda olduğu bir dönemdeyiz. Bu süreçten geçenler farklı kısırlarımızı geliştirebiliriz. Rekabet şansımız yok dersek, oyunu baştan kaybetmiş oluruz" dedi. Ayyar, sanayide derin uzmanlık gerektiren yeni mesleklerin ortaya çıktığını, sanayicilerin bu dönüşümü öngörüyle yönetmesi gerektiğini söyledi.

"En büyük sorun, gerçekçi olmamak"

Aynur Ayyar'ın konuşmasında en dikkat çekici bağlklardan biri ise finansal şeffaflık oldu. Sanayicinin kendi içinde bile tabloyu net ortaya koymadığını dile getiren Ayyar, şu ifadeleri kullandı: "Herkes zarar ettiğini söylüyor ama bankalara verilen bilançolara bakıyorsanız, herkes kârda. Kredi muslukları

kapamasın diye bilançolarla oynuyor. Sonra banka soruyor: 'Siz zarar mı ediyorsunuz?' Biz gerçekçi olmazsak derdimizi anlatamayız." Ayyar, bu gelişimin sanayicinin hem kamu nezdinde hem finans sistemi içinde güvenilirliğini zedelediğini vurguladı. Alüminyum ürünleri sanayinin 2025'i zorluklarla geçirdiğini ifade eden Ayyar, buna rağmen geleceğe dair iyimser bir mesaj verdi. Ayyar, "Ümit demiyorum ama umut dolu yarımlar bizim. Bunu hep birlikte başarabiliriz" sözleriyle değerlendirmesini tamamladı.

Hayvansal gıda pazarı %35'ini kaybetti

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclis Üyesi ve Hayvansal Gıda Ürünleri Sanayii Temsilcisi Hakan Akkoyun, 2025 yılının gıda sektörünün özellikle protein bazlı ürünler tarafında ciddi bir kırılma yılı olduğunu söyledi. Akkoyun, "2025'te pazarımızın yüzde 35'ini kaybettik" diyerek yaşanan daralmanın boyutuna dikkat çekti. Gıda sektörünün ekonomik konjonktüre doğrudan bağlı olduğunu vurgulayan Akkoyun, tüketim alışkanlıklarının ülke ekonomisinin gıda fiyatını net biçimde yansıttığını ifade etti. Akkoyun, "Gıda sektörünün iki sayfası var. Ekonominin zayıfladığı dönemlerde karbonhidrat ağırlıklı gıdalar öne çıkar. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde ise protein tüketimi artar. Kırmızı et tüketimi, bir ülkenin ekonomik gücünün en net göstergelerinden biridir" dedi. Akkoyun, dünya genelinde gelişmişlik seviyesi ile kırmızı et tüketimi arasında birebir ilişki bulunduğunu belirterek, Türkiye'deki düşüşün ekonomik tabloyu açıkça ortaya koyduğunu söyledi.

İç pazara dayalı sektörde alarm

Hayvansal gıda sektörünün büyük ölçüde iç pazara ve tabana yaygın tüketime dayandığını vurgulayan Akkoyun, bu nedenle yaşanan daralmanın daha çarpıcı olduğunu ifade etti. Akkoyun, "Biz sadece iç piyasaya satış yapan, tabana yayılan bir sektöüz. İnsanlar reyonlardan uzaklaşıyor. Bu, ekonominin geldiği noktayı çok net anlatıyor" ifadelerini kullandı.

Kanatlarda fiyat düşüşü, talepte gerileme

Protein tüketimindeki azalışın yalnızca kırmızı etle sınırlı olmadığını belirten Akkoyun, kanatlı ürünlerde de ciddi bir daralma yaşandığını söyledi. Kanatlı fiyatlarının ciddi şekilde düştüğünü belirten Akkoyun, "Kilosu 70-80 liraya satılan ürünlerde bile yüzde 25 talep gerilemesi var. Buna rağmen satışlar artmıyor. Bu, tüketicinin gıdadan bile kısmaya başladığını gösteriyor" dedi.

"Kısa vadeli regülasyonlarla günü kurtarıyoruz"

2025 boyuncası sektörde uygulanan politikaların uzun vadeli bir perspektiften yoksun olduğunu savunan Akkoyun, regülasyonlara ilişkin eleştirilerini şöyle dile getirdi: "Kırmızı et sektöründe kısa vadeli regülasyonlarla hareket edildi. Uzun vadeli bir plan, bir hayal bile kurulmadı. Günlük kurtaran politikalarla ilerliyoruz." Yapılan görüşmelere rağmen somut ilerleme sağlanmadığını ifade eden Akkoyun, sektörün yapısal çözümlere ihtiyaç duyduğunu vurguladı.

En büyük risk, ifykatlı kadroların yorulması

Akkoyun'un dikkat çektiği bir diğer kritik başlık ise insan kaynağı oldu. Kalifiye eleman sorununa farklı bir perspektiften yaklaşan Akkoyun, şir-

ketlerin bel kemliğini oluşturan çekirdek kadrolara işaret etti. 1970-80 kuşağı kadrolarının işi bırakmasının şirketler için büyük kayıp olduğunu dikkat çeken Akkoyun, "Her şirketin bünyesindeki yüzde 15'lik çekirdek kadroyu çıkarın, şirket çöker. Asıl risk, bu kadroların yorulması. Biz beş yıldır ifykatlı yapı kurmaya çalışıyoruz ama tutamıyoruz" dedi. Yeni nesle eğitimler verildiğini, mentorluk yapıldığını ancak sürdürülebilir bir yapı kurulamadığını belirten Akkoyun, bu durumun uzun vadede ciddi bir tehdit oluşturduğunu söyledi.

"Bu durağanlık bir fırsat olabilir"

Hakan Akkoyun'a göre 2025, hayvansal gıda sektörü açısından kayıp bir yıl olarak geride kaldı. 2026'nın ise toparlanmadan çok ders çıkarılmalı yıl olacağını ifade eden Akkoyun, temkinli bir bakiş sundu. Akkoyun, "2025 kayıp bir yıl. 2026, bu kırıptan edindiğimiz tecrübeyle daha temkinli geçecek. Asıl mesele, sonraki yıllara bu yapıyı taşıyabilecek miyiz?" dedi. Akkoyun, yaşanan durgunluğun doğru değerlendirilmesinde halinde sektör için bir fırsatı dönüştürebileceğini belirterek, "Belki bu durağanlık, kendimizi yeniden yapılandırmak için bir fırsattır" diye konuştu.

Çanta alıp giden bir sektör haline geldik

İSO Meclis Üyesi Fikret Tanrıverdi, konfeksiyon yan sanayii adına yaptığı 2025 değerlendirmesinde, sektörün finansmana erişiminden insan kaynağına kadar birçok yapısal sorunla karşı karşıya olduğunu söyledi. Tanrıverdi, "Bugün ortalık gerçekten yamıyor. Sorunlarımızın konuşuyoruz ama çözüme yaklaşıyoruz" ifadelerini kullandı. Konfeksiyon yan sanayinin mobil bir yapıya sahip olduğunu belirten Tanrıverdi, bu durumun aslında bir avantaj değil, Türkiye adına ciddi bir kayıp olduğunu dikkat çekti. Tanrıverdi, "Bizim sektörün bir özelliği var. Çanta sirtımızda. Burada problem olunca başka ülkelere gidiyoruz. Bu ülke için acı bir tablo. Buna imkân tanıyanlar, buna zemin hazırlayanlar oturup düşünmeli" dedi.

"Tekstil sektörü minil, finansmana erişim neredeyse yok"

Tanrıverdi, tekstil ve konfeksiyon sektörlerinin uzun süredir yüksek risk primleriyle değerlendirildiğini belirterek, bunun finansmana erişimi neredeyse imkânsız hale getirdiğini söyledi. Tanrıverdi, "Tekstil sektörü zaten mimliydi. Üzerine bir de ekstra risk primleri eklendi. Bugün gelinen noktada finansmana erişimiyoruz. KOBİ'ler için kaynak ayrıldığı söyleniyor ama bu kaynaklar kime, nasıl gidiyor bilmiyoruz" dedi.

"2025 bir kırılma yılı olacak"

Kredi dağılımındaki adaletsizliğe dikkat çeken Tanrıverdi, kredi mekanizmalarının kimselere, hangi kriterlerle dağıldığını açıkça paylaşılmaması gerektiğini vurguladı. Sorunların yalnızca kamuya yüklenemeyeceğini ifade eden Tanrıverdi, sanayicinin de özleştiri yapması gerektiğini dile getirdi. Meslek komitelerinin çözüm üretmediğine dikkat çeken Tanrıverdi, yönetimi sıkıştırıldıklarını ileri sürdü. 2025'te konfeksiyon yan sanayinin en büyük sorunlarından birinin nitelikli iş gücü eksikliği olduğunu belirten Tanrıverdi, 2025'in konfeksiyon yan sanayii açısından yalnızca ekonomik değil, ynetişim ve eğitim açısından da bir kırılma yılı olduğunu söyledi.

